

Sviatok Povýšenia úctyhodného a životodarného Kríža nad celým svetom

Dňa 14. septembra slávi Cirkev veľký a vznešený sviatok – Povýšenie úctyhodného a životodarného Kríža. Tento sviatok nám pripomína nielen historické udalosti spojené s nájdením a znovu-povýšením svätého Kríža, ale predovšetkým duchovný rozmer, ktorý má Kríž pre každého kresťana.

Historické pozadie sviatku

Tradícia hovorí, že v roku 326 svätá Helena, matka cisára Konštantína Veľkého, putovala do Jeruzalema. Tam nechala hľadať miesto Kristovho umučenia a zmŕtvychvstania. Po odkrytí Golgoty bol objavený aj pravý Kríž, na ktorom náš Pán zomrel. Jeruzalemský patriarcha Makarios ho predložil veriacim na uctievanie. Odvtedy sa začal sláviť sviatok povýšenia Kríža.

Ďalšia významná udalosť sa spája s cisárom Herakleiom (628), ktorý po víťazstve nad Peržanmi priniesol Kríž späť do Jeruzalema, do chrámu Božieho hrobu. Pri slávnostnom sprievode ho niesol sám cisár – nie v zlatej korunke, ale pokorne v jednoduchom rúchu, lebo len tak bol hodný vstúpiť s Krížom na Golgotu.

Kríž – znamenie života a spásy

Hoci bol Kríž v antike nástrojom potupy a smrti, Kristus ho svojou obetou premenil na znamenie spásy a víťazstva. Preto ho Cirkev nazýva „životodarným“. V liturgii sviatku spievame:

„Spas ľud svoj Pane, a požehnaj svoje dedičstvo, udeľ víťazstvo pravovernému ľudu nad protivníkmi a svoj Kríž chráň ako nepremožiteľnú zbraň pokoja.“ (tropár sviatku)

Kríž je teda nielen spomienkou na Kristovo utrpenie, ale aj zdrojom pokoja a nádeje. Svätý Ján Zlatoústý hovorí: „Kríž je základom našej spásy, Kríž je koreňom nespočetného množstva dobier. Vďaka Krížu sa už nepohybujeme v temnote, ale žijeme v svetle.“

A svätý Efrém Sýrsky dodáva: „Kríž je kľúčom do raja. On otvoril dvere, ktoré Adam zatvoril.“

Kríž v našom každodennom živote

Keď sa prežehnávame, robíme **znamenie Kríža** na sebe. Nie je to len zvyk či gesto, ale vyznanie viery: že patríme Kristovi, ktorý nás vykúpil. Svätý Cyril Jeruzalemský poučuje katechumenov: „Nech je Kríž tvojou pečaťou na čele, nad jedlom a nápojom, pri príchode i odchode, pred spánkom, pri odpočinku, keď vstávaš, keď cestuješ i keď odpočívaš. Veľká je táto ochrana, lebo je zadarmo pre slabých, a hanbou pre démonov.“

Sviatok povýšenia Kríža nás učí prijať aj osobný kríž – ťažkosti, skúšky, bolesti – s vierou, že nie sú nezmyselným utrpením, ale cestou, po ktorej kráčal aj náš Pán. On povedal: „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma.“ (Mk 8,34)

Pozvanie k oslave

Keď 14. septembra prichádzame do chrámu, kňaz na konci utierne slávnostne pozdvihuje Kríž a ľud spieva:

„Tvojmu Krížu klaniame sa, Vládca, a tvoje sväté vzkriesenie oslavujeme.“

Týmto vyznávame, že Kríž a zmŕtvychvstanie nemožno oddeliť – lebo iba cez Kríž prichádza víťazstvo a život.

Nech nám teda sviatok Povýšenia Kríža pripomína, že v ňom je ukrytá moc Božej lásky. V Kríži nachádzame silu niesť svoje ťažkosti, odvahu žiť podľa evanjelia a nádej, že aj naše utrpenie môže byť premenené na radosť a nový život.

„V Kríži je spása, v Kríži je život, v Kríži je nádej. V Kríži je láska, ktorá premohla smrť“.

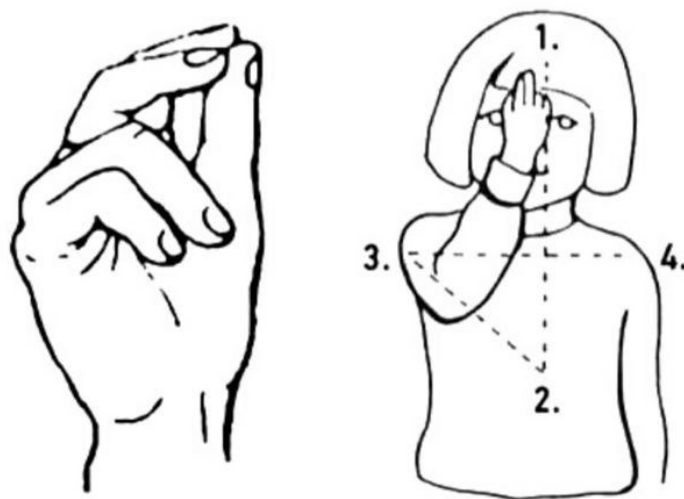
Farské oznamy

„Drahí bratia a sestry.

Dnes 14.09., keď si pripomínáme 4. výročie slávania sv. liturgie v blahej pamäti pápežom Františkom v Prešove, vás chceme opäť pozvať v tomto Jubilejnom roku 2025 už k dlhšie pripravovanému spoločnému putovaniu do Večného mesta - Ríma. Hlavným programom púte je Eucharistické slávenie s pápežom Levom XIV. a návšteva všetkých štyroch pápežských bazilik.

Zároveň chceme poprosiť všetkých pútnikov, ktorí putujú individuálne, aby sa zaregistrovali na webstránke www.jubilejnaput.grkatke.sk najneskôr do 20.10.2025. Vedúcich a delegátov organizovaných autobusových púti prosíme, aby taktiež zaregistrovali svoje skupiny na tej istej webstránke. Na tejto webstránke nájdete aj všetky dostupné informácie o púti, ako aj o voľných kapacitách. Odkaz na stránku nájdete aj na webstránkach našich eparchií a farských úradov. Tešíme sa na spoločné putovanie.“

Křížové znamení –prežehňavanie sa

Čo symbolizujú zložené prsty

Na křížové znamenie treba spojiť tri prvé prsty pravej ruky (palec, ukazovák a prostredník) koncami spolu, a dva posledné (prstenník a malíček) pritlačiť k dlani.

Tri prvé prsty vyjadrujú našu vieru v Boha Otca, Boha Syna a Boha Svätého Ducha – jednopodstatnú a nerozdeliteľnú Trojicu.

Dva prsty pritlačené k dlani znamenajú dve prirodzenosti Ježiša Krista – božskú a ľudskú.

Ako sa správne prežehnať

Aby sme sa správne prežehnali, musíme položiť spojené prsty:

1. na čelo – na posvätenie mysle,
2. na brucho – na posvätenie vnútorných citov,
3. na pravé rameno a
4. na ľavé rameno – na posvätenie telesných síl.

Liturgický program od 15.09.2025 do 28.09.2025

<i>Dá-tum</i>	<i>Čas</i>	<i>Program</i>	<i>Úmysel</i>	<i>Liturgický kalendár</i>
15.09 Po.	-	-	-	Presvätá Bohorodička Spolutrpiteľka.
16.09 Ut.	06:45	Sv. liturgia csl.	† z r. Kosteckej	Svätá vŕsehválna veľkomučenica Eufémia.
17.09 St.	06:45 18:00	Sv. liturgia csl. Sv. liturgia csl.	† Milan Piatro † Helena Karafová (40 dňová)	Svätá mučenica Sofia a jej tri dcéry Viera, Nádej a Láska.
18.09 Št	06:45	Sv. liturgia csl.	† z r. Eliáša Filička	Náš prepodobný otec Eumenios Divotvorca, gortynský biskup.
19.09 Pia.	06:45 18:00	Sv. liturgia csl. Sv. liturgia csl.	† z r. Ivana Kopčíka 224 † z r. Strukovej 215	Svätí mučeníci Trofim, Sabbatios a Dorymedont.
20.09 So	08:00	Sv. liturgia csl.	† z r. Kopčíkovej 75	Svätí mučeníci a vyznávači, veľký knieža Michal a jeho bojar Teodor, černigovskí divotvorcovia.
21.09 Ne.	07:00 08:00 10:00 11:30 15:00	Utieren Sv. liturgia csl. Sv. liturgia sl. Sv. liturgia rom. Večieren	ZBP r. Figeľovej ZBP r. Šenitkovej 223 Za farské spoločenstvo	NEDEĽA PO POVÝŠENÍ. NEDEĽA 15. TÝŽDŇA PO PÄŤDESIATNICI. 6. hlas Zbierka na katech. a cirkevné školy
22.09	06:45 18:00	Sv. liturgia csl. Sv. liturgia csl.	† z r. Márie Somičovej 9 † Marián Balužinský (ročná)	Svätý apoštol Kodrat z Magnézie Svätý hieromučeník Fókas, sinopský biskup.
23.09	18:00	Sv. liturgia csl.	† z r. Valérie Strukovej	Počatie úctyhodného a slávneho proroka, predchodcu a krstiteľa Jána.
24.09	06:45 18:00	Sv. liturgia csl. Sv. liturgia csl.	† z r. Strukovej 215 † z r. Šenitkovej 173	Svätá prvomučenica a apoštolom rovná Tekla.
25.09	18:00	Sv. liturgia csl.	† Eliáš Vančík (ročná)	Naša prepodobná matka Eufrozína.
26.09	06:45 18:00	Sv. liturgia csl. Sv. liturgia csl.	† z r. Anny Kopčíkovej 246 † z r. Rešetárovej 180	Odchod do večnosti svätého apoštola a evanjelistu Jána Teológa.
27.09	08:00	Sv. liturgia csl.	† z r. Martina Šuťáka 32	Svätý mučeník Kallistrat a jeho spoločníci.
28.09	07:00 08:00 10:00 11:30 15:00	Utieren Sv. liturgia csl. Sv. liturgia sl. Sv. liturgia rom. Večieren	ZBP r. Filičkovej 220 ZBP r. Hnatovej 143 Za farské spoločenstvo	NEDEĽA 16. (18.) TÝŽDŇA PO PÄŤDESIATNICI. 7. hlas Farská zbierka